

ECOLOGISCHE VERWACHTINGEN

RIGTPAD E.O.

TE LENNISHEUVEL

Ecologie

Ecologische verwachtingen

Rigtpad e.o. te Lennisheuvel

Opdrachtgever	Pouderoyen Tonnaer Parklaan 21 5261 LR Vught
Rapportnummer	16716.002
Versienummer	D2
Status	Eindrapportage
Datum	9 maart 2022
Vestiging	Brabant Heinz Moormannstraat 1b 5831 AS Boxmeer 088 - 5001600 boxmeer@econsultancy.nl
Opsteller	
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en -onderzoeksbureaus en werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	PROJECTGEBIED EN VOORGENOMEN PLANNEN	2
	2.1 Beschrijving planlocatie	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	3
3	ECOLOGISCHE VERWACHTINGEN	5
	3.1 Roofvogels, ransuil, eekhoorn en boombewonende vleermuizen.....	5
	3.2 Kerkuil.....	5
	3.3 Steenuil.....	6
	3.4 Amfibieën.....	6
	3.5 Reptielen.....	7
4	CONCLUSIE	8

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Pouderoyen Tonnaer opdracht gekregen voor het maken van een inschatting omtrent de te verwachten beschermde soorten op de planlocatie en directe omgeving van de Rigtpad e.o. te Lennisheuvel. Dit is gevraagd in het kader van de voorgenomen nieuwbouwplannen ter plaatse.

De effecten en risico's omtrent het mogelijk overtreden van verbodsbepalingen ten aanzien van beschermde soorten op de onderzoekslocatie en de functie van de locatie voor de betreffende soorten zullen op voorhand worden ingeschat op basis van reeds eerder uitgevoerde quickscan en aanvullend ecologisch onderzoek. Tevens zal een voorschot worden gedaan op de maatregelen welke genomen dienen te worden bij aanwezigheid van beschermde soorten. Exacte maatregelen welke genomen dienen te worden is echter maatwerk en kan pas bepaald worden nadat bekend is welke functie het plangebied heeft voor beschermde soorten. Deze maatregelen zullen tevens worden geborgd in de regels van het plan.

Het rapport wordt geschreven voorafgaand aan het aanvullend ecologisch onderzoek wat Econsultancy zal uit voeren op de onderzoekslocatie in het veldseizoen van 2022. Deze wordt uitgevoerd naar aanleiding van de quickscan Wet natuurbescherming welke Econsultancy heeft geactualiseerd in oktober 2021 (rapport 16716.001 D1, d.d. 25 oktober 2021). Econsultancy heeft al eerder op de onderzoekslocatie een quickscan flora en fauna (rapport 15091804, d.d. 29 april 2016) en een aanvullend ecologisch onderzoek naar steenuil, hazelworm, en kamsalamander (rapport 2190.001, d.d. 16 mei 2018) uitgevoerd. Uit het onderzoek in 2018 is geconcludeerd dat de planlocatie en directe omgeving geen functie had voor hazelworm en kamsalamander. Wel zijn in de directe omgeving twee vaste rust en/of voortplantingsplaatsen van de steenuil aangetroffen. De conclusies en voorgeschreven maatregelen zijn destijds in het bestemmingsplan verwerkt. De initiatiefnemer is voornemens de conclusies en maatregelen van het huidige lopende onderzoek tevens in het nieuwe bestemmingsplan op te nemen. Daarnaast is men voornemens de gronden van de Heerenbeekloop een natuurbestemming te geven.

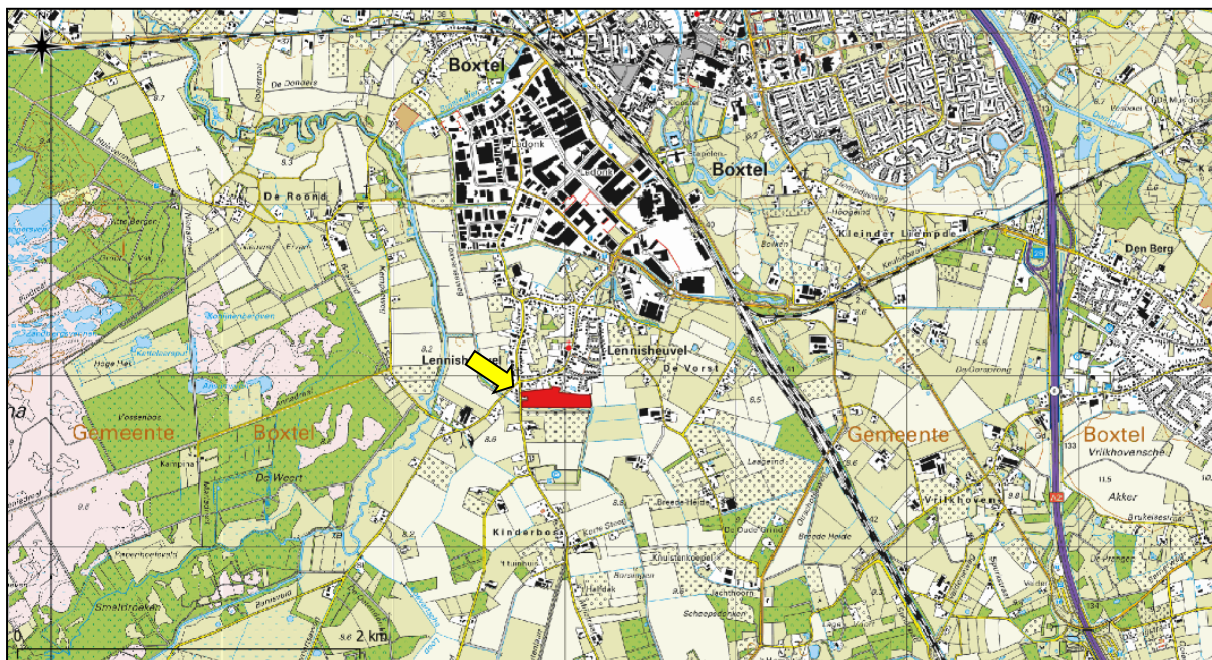
Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. Om aan deze gedragscode te kunnen voldoen, dienen de werkzaamheden dusdanig te worden uitgevoerd dat ecologisch gezien er geen schade ontstaat aan aanwezige vleermuizen of broedvogels.

2 PROJECTGEBIED EN VOORGENOMEN PLANNEN

2.1 Beschrijving planlocatie

De onderzoekslocatie (± 3 ha) ligt aan de Rigtpad, circa 260 meter ten zuiden van de kern van Lennisheuvel.

Volgens de topografische kaart van Nederland zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 149.940$, $Y = 397.873$. In figuur 1 is de topografische ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie (rood vlak).

De onderzoekslocatie betreft een aantal onbebouwde percelen, die bestaan uit braakliggend terrein, grasland en een begraasde weide. Tevens bevindt zich aan de oostkant van de onderzoekslocatie een houtwal. Verspreid op de onderzoekslocatie zijn droogstaande greppels te vinden.

Ten noorden en ten westen van de onderzoekslocatie bevindt zich de bebouwde kom van Lennisheuvel. Ten oosten van de onderzoekslocatie liggen agrarische gronden en ten zuiden is een meanderende waterstroom genaamd de “Heerenbeekloop” gelegen, met aan de andere zijde een boomkwekerij en een boerenerf met bijhorende opstallen.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 8 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek van de quickscan in 2021.

Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie (witte stippellijn) en directe omgeving.

Figuur 3. Overzichtsfoto van de onderzoekslocatie. Foto is genomen richting het zuidoosten.

Figuur 4. Overzichtsfoto van de onderzoekslocatie. Foto is genomen richting het westen.

Figuur 5. Overzichtsfoto van de onderzoekslocatie. Foto is genomen richting het westen.

Figuur 6. Houtwal op de oostzijde van de onderzoekslocatie.

Figuur 7. De Heerenbeekloop, grenzend aan de zuidzijde van de onderzoekslocatie.

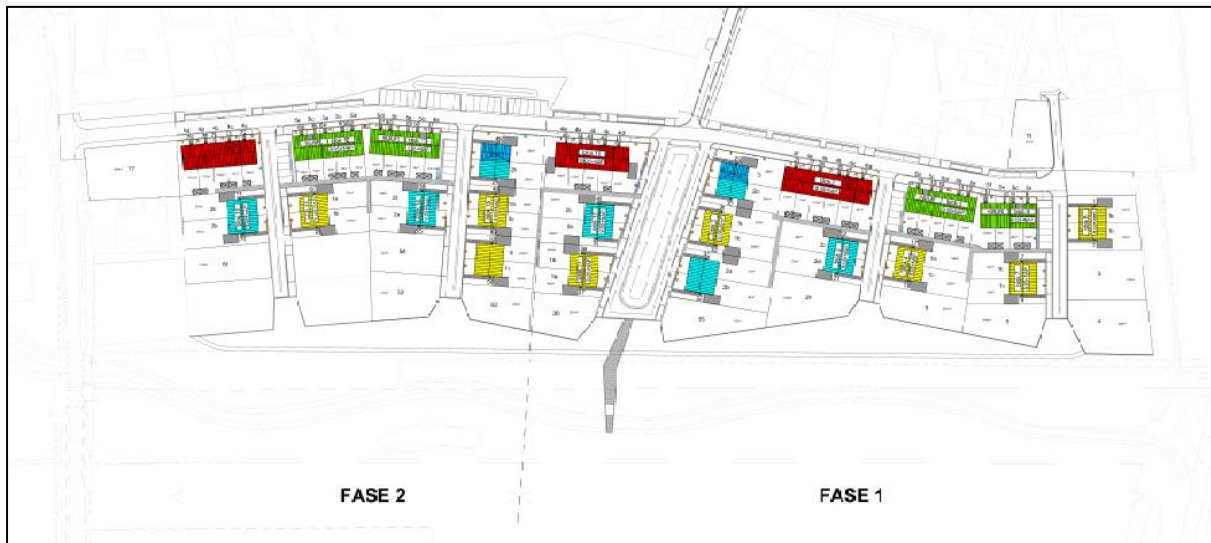

Figuur 8. Overzichtsfoto van de onderzoekslocatie. Foto is genomen richting het oosten.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens een nieuwbouwwijk ter plaatse van de onderzoekslocatie te realiseren. Ten behoeve hiervan zal het overgebleven grasland worden verwijderd. De “Heerenbeekloop” en bijhorende oeverzone, en de houtwal op het oostelijke deel van de onderzoekslocatie blijven in de huidige staat behouden en vallen ook buiten de nieuwbouwwijk. De gronden van de Heerenbeekloop maken ook deel uit van het gehele plangebied. Men is voornemens de bestemming hiervan

te veranderen van 'agrarisch' naar 'natuur', dit is tevens al afgestemd met de eigenaar (Waterschap de Dommel).

Figuur 9: Schetsontwerp van de plannen op de onderzoekslocatie (Bron: Jansen de Jong projectontwikkeling b.v.).

3 ECOLOGISCHE VERWACHTINGEN

3.1 Resultaten aanvullend ecologisch onderzoek 2018

In de onmiddellijke nabijheid van de onderzoekslocatie bevonden zich in 2018 twee vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen van steenuilen. De projectlocatie maakte deel uit van de functionele leefomgeving van in de omgeving verblijvende steenuilen. Door de voorgenomen plannen zou echter maar een klein percentage foerageergebied verloren gaan. Dit zou geen essentiële verstoring opleveren, die de functionaliteit van de nestlocatie in het geding brengt, aangezien er in de omgeving genoeg ander foerageergebied voorhanden was. Wel diende bij de inrichting rekening gehouden te worden met de verlichting van de Heerenbeekloop. Aangeraden werd om maatregelen voor verlichting te combineren met maatregelen die het gebied aantrekkelijker maken voor steenuilen. Dit omdat deze maatregelen zeer goed te combineren waren.

Uit het onderzoek uit 2018 bleek dat de onderzoekslocatie geen functie had voor de streng beschermde hazelworm en kamsalamander. Verstoring van deze soorten bij de voorgenomen plannen was destijds dan ook redelijkerwijs uit te sluiten.

3.2 Roofvogels, ransuil, eekhoorn en boombewonende vleermuizen

Op 2 februari 2022 heeft een inspectie op de onderzoekslocatie plaatsgevonden naar jaarrond beschermde nesten van o.a. roofvogels, ransuil en eekhoorn. Er zijn geen nesten waargenomen welke een functie zouden kunnen hebben voor roofvogels, ransuil of eekhoorn. Verstoring ten aanzien van deze soorten is dan ook uit te sluiten. Wel zijn enkele kleine nesten waargenomen van soorten als merel, houtduif en roodborst. Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden gestart en/of uitgevoerd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Naast jaarrond beschermde nesten zijn tevens de bomen rondom het plangebied onderzocht op gaten, loshangend schors en spleten welke gebruikt zouden kunnen worden door boombewonende vleermuizen. Er is een enkele scheur waargenomen welke geschikt is voor boombewonende vleermuizen, namelijk in een boom in de bomenrij aan de oostzijde van de planlocatie. Als deze onbelicht blijft, wat met het huidige planvoornemen het geval is, zal er geen overtreding van de Wet natuurbescherming plaatsvinden.

3.3 Kerkuil

Volgens gegevens van de lokale uilenwerkgroep was er in het seizoen 2021 een succesvol broedgeval in de kerkuilenkast op een locatie direct grenzend aan de onderzoekslocatie. In deze kast wordt al enkele opeenvolgende jaren succesvol gebroed, er kan dan ook geconcludeerd worden dat dit een in gebruik zijnde nestlocatie van de kerkuil is.

De kerkuil en zijn leefgebied zijn beschermd volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. De nesten van kerkuil zijn het hele jaar beschermd en vallen onder categorie 3 van vogelnesten: nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing.

Aangezien er in het huidige planvoornemen binnen de verstoringafstand van het aanwezige nest gewerkt wordt, kan niet gegarandeerd worden dat het nest functioneel zal blijven. Op basis van de

huidige kennis wordt verwacht dat voor deze soort ontheffing van de Wet natuurbescherming aangevraagd dient te worden bij het bevoegd gezag. Een onderbouwing middels een ecologisch activiteitenplan is noodzakelijk om een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen. Compenserende maatregelen die genomen dienen te worden zijn het verplaatsen van de aanwezige nestkast en mogelijk nieuw leefgebied (halfopen tot open cultuurlandschappen met allerlei landschapselementen die voor afwisseling zorgen) inrichten. Deze maatregelen dienen tevens overlegd te worden met de lokale uilenwerkgroep aangezien zij een duidelijk beeld hebben van andere kerkuilen in de omgeving, aangezien kerkuilen territoriaal zijn.

3.4 Steenuil

Volgens gegevens van de lokale uilenwerkgroep waren in het seizoen 2021 twee bezette steenuilkasten op diverse adressen in de omgeving van het plangebied aanwezig. Op een ander adres in de omgeving bevindt zich eveneens een steenuilkast welke in het verleden in gebruik is geweest door een steenuil, in het seizoen 2021 was deze echter niet in gebruik. Om de functie van deze kast binnen de verstoringafstand van het plan echter met zekerheid vast te stellen wordt geadviseerd in het seizoen 2022 veldonderzoek uit te voeren in het kader van de steenuil. Op deze manier kan met zekerheid vast worden gesteld of deze kast niet meer in gebruik is, of dat deze toch opnieuw door de steenuil in gebruik is genomen aangezien deze soort in de omgeving relatief veel voorkomt. De leefgebiedanalyse ten aanzien van de steenuil zal worden uitgevoerd na het steenuilonderzoek, aangezien dan bekend is waar de steenuilen zich huisvesten.

De steenuil en zijn leefgebied is beschermd volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. De soort staat tevens vermeld in de EU-vogelrichtlijn. De nesten van steenuilen zijn het hele jaar beschermd en vallen onder categorie 1 van vogelnesten: 'nesten die behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- of voortplantingsplaats'.

Indien als gevolg van het plan leefgebied verloren gaat en/of een nestlocatie zijn functionaliteit verliest, dient een ontheffing van de Wet natuurbescherming aangevraagd te worden bij het bevoegd gezag. Een onderbouwing middels een ecologisch activiteitenplan is noodzakelijk om een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen. Maatregelen die in dat geval aan de orde zijn betreffen het realiseren van alternatief leefgebied (kleinschalige cultuurlandschappen met een variatie aan houtwallen, heggen, weides en knoestige bomen) en mogelijk het realiseren van een nieuwe nestlocatie. Deze maatregelen betreffen echter maatwerk en kunnen pas bepaald worden nadat bekend is waar steenuilen in de omgeving hun nesten hebben en hoeveel leefgebied er verloren zal gaan. Geadviseerd wordt dit in overleg met de lokale uilenwerkgroep uit te voeren.

3.5 Amfibieën

Uit de quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd door Econsultancy (rapport 16716.001) blijkt dat de onderzoekslocatie mogelijk een functie heeft voor beschermde amfibiesoorten. De Heerenbeekloop biedt geschikt voortplantingshabitat voor de streng beschermde alpenwatersalamander en de nabijgelegen poel biedt voortplantingshabitat voor de boomkikker en de kamsalamander. De onderzoekslocatie zelf biedt geschikt migratie- en/of leefgebied voor de alpenwatersalamander, kamsalamander en boomkikker, die kunnen overwinteren aan de nabijgelegen tuinen en de houtwal.

De kamsalamander en boomkikker zijn Europees beschermde soorten, ondergebracht in de Wet natuurbescherming onder artikel 3.5. Het is hiermee verboden deze soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen (artikel 3.5 lid 1), opzettelijk te verstoren (artikel 3.5 lid 2) en de voortplantings- of rustplaatsen van deze soorten te beschadigen of te vernielen (artikel 3.5 lid 4). De Alpenwatersalamander is een nationaal beschermde soort, opgenomen in de Wet natuur-

bescherming onder artikel 3.10. Het is conform artikel 3.10 lid 1a verboden deze soorten opzettelijk te doden of te vangen. Conform artikel 3.10 lid 1b is het verboden om de vaste voortplantings- of rustplaatsen van deze soorten opzettelijk te beschadigen of vernielen.

Indien uit de uit te voeren onderzoeken blijkt dat de planlocatie een functie heeft voor genoemde soorten dan dient naar verwachting een ontheffing van de Wet natuurbescherming aangevraagd te worden bij het bevoegd gezag. Een onderbouwing middels een ecologisch activiteitenplan is noodzakelijk om een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen. De exacte maatregelen betreffen maatwerk en kunnen pas worden bepaald als vastgesteld is welke functie de onderzoekslocatie heeft voor genoemde soorten. Maatregelen waar aan gedacht kan worden betreffen het afvangen van de aanwezige (beschermde) dieren, plaatsen van een amfibieënscherm en alternatief leefgebied (bijvoorbeeld poel met watervegetatie, (braam)struweel, houtwallen, boomstronken en/of ruige graslanden) aanbieden.

3.6 Reptielen

Op de onderzoekslocatie is de houtwal door de ligging nabij de Heerenbeekloop geschikt habitat voor de hazelworm en de levendbarende hagedis aanwezig. Daarbij is deze soort in de nabijgelegen natuurgebieden de Kampina en de Mortelen waargenomen. De huidige Heerenbeekloop is ruim 10 jaar geleden mede aangelegd om dieren als de hazelworm en de levendbarende hagedis te laten migreren tussen deze natuurgebieden. Echter zullen de Heerenbeekloop met oeverzone en de houtwal behouden blijven. De onderzoekslocatie vormt verder geen geschikt leefgebied voor deze soorten door een gebrek aan beschutting. Desbetreffende soorten kunnen echter wel voorkomen aan de randen van de onderzoekslocatie die grenzen aan de Heerenbeekloop en de houtwal.

De hazelworm en levendbarende hagedis zijn nationaal beschermde soorten, opgenomen in de Wet natuurbescherming onder artikel 3.10. Het is conform artikel 3.10 lid 1a verboden deze soorten opzettelijk te doden of te vangen. Conform artikel 3.10 lid 1b is het verboden om de vaste voortplantings- of rustplaatsen van deze soorten opzettelijk te beschadigen of vernielen. Tevens mag een verstoring van deze soort niet leiden tot het verlaten van een vaste rust- of verblijfplaats, waardoor indirect alsnog artikel 3.10 lid 1b wordt overtreden.

Indien uit de uit te voeren onderzoeken blijkt dat de planlocatie of directe omgeving van de planlocatie een functie heeft voor genoemde soorten dan dient mogelijk een ontheffing van de Wet natuurbescherming aangevraagd te worden bij het bevoegd gezag. Een onderbouwing middels een ecologisch activiteitenplan is noodzakelijk om een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen. De exacte maatregelen betreffen maatwerk en kunnen pas worden bepaald als vastgesteld is welke functie de onderzoekslocatie heeft voor genoemde soorten. Maatregelen waar aan gedacht kan worden betreffen het afvangen van de aanwezige (beschermde) dieren, plaatsen van een scherm en/of alternatief leefgebied (houtwallen, struwelen, kleinschalige bosschages en/of vochtige terreinen) aanbieden.

4 CONCLUSIE

Uit de aanvullende ecologische onderzoeken welke in 2018 zijn uitgevoerd is gebleken dat in de onmiddellijke nabijheid van de onderzoekslocatie zich twee vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen van steenuilen bevonden. De onderzoekslocatie had destijds geen functie voor de streng beschermde hazelworm en kamsalamander.

Indien het plangebied in de huidige situatie een functie heeft voor de kerkuil, steenuil, beschermde amfibieën en/of beschermde reptielen, dan dient naar verwachting een ontheffing van de Wet natuurbescherming aangevraagd te worden bij het bevoegd gezag. Een onderbouwing middels een ecologisch activiteitenplan is noodzakelijk om een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen. Op basis van de huidige informatie wordt verwacht dat voor de kerkuil een ontheffingsaanvraag aan de orde is, aangezien er binnen de verstoringsafstand van een kerkuilnest gewerkt gaat worden en niet gegarandeerd kan worden dat dit nest zijn functie zal behouden na de ontwikkeling. Voor de overige soorten kunnen pas conclusies worden getrokken nadat de nadere veldonderzoeken zijn uitgevoerd. Over het algemeen geldt dat indien het plangebied een functie heeft voor genoemde soorten er maatregelen genomen dienen te worden, zoals bijvoorbeeld het compenseren van leefgebied. De exacte maatregelen betreffen echter maatwerk en kunnen pas worden bepaald als vastgesteld is welke functie de onderzoekslocatie heeft voor genoemde soorten.

